

Konečně se to podařilo – roku 1953 začali v Liberci studovat první vysokoškoláci

Rozhovor s prvními absolventy Jaromírem Gazdou a Pavlem Jelínkem
Slavnostní vědecká rada završila oslavy 60
Ptali jsme se Liberečanů: Kolik je univerzity let a co o nás slyšeli
Primátorka a hejtman vnímají univerzitu jako přínos pro město i kraj

Obsah

Z pohledu rektora	3
Před šedesáti lety se to konečně podařilo	4–6
Slavnostní zasedání Vědecké rady TUL	7
Rozhovor o začátcích. Jeden z prvních	8–9
Staré dobré časy	10–11
Kvíz. Jak znáte univerzitu?	11
Univerzita z nadhledu a s nadhledem. Oslavy 60. výročí	12–13
Rozhovor s primátorkou a s hejtmanem	14
Vědí o nás? Dvě otázky pro Liberečany	15
„Studium pro nás byla odpovědnost“	16
Známe způsob, jak nejlépe zahájit akademický rok	17
Pomáháme odkrývat technické talenty	18
Na pódiu žil s absolventy 20 let	19
Emeritní rektor profesor Zdeněk Kovář	20
Přání k šedesátinám	21
Krátce z univerzitního života	22

První absolvent Jaromír Gazda o studích, str. 8

Staré dobré časy v obrazech, str. 10 a 11

Ptali jsme se vás na technickou univerzitu, str. 15

Výlet na Ještěd a Pláně se vydařil, str. 12

Z POHLEDU

rektora

Vážení přátelé,

letos naše univerzita slaví šedesáté výročí od svého založení. Když se ohlédneme do minulosti, vidíme, že máme být na co hrdí. Z vysoké školy strojní, s jedinou jednooborově zaměřenou fakultou, se postupně vyvinula dynamická škola, která spojuje formy technického vzdělání s formou vzdělávání humanitního, stranou nezůstává ani umění. Na šesti fakultách a jednom vysokoškolském ústavu nabízíme široké spektrum vzdělání v klasických technických i humanitních, ale také v uměleckých a mezioborových studijních oborech.

Máme dobře vybavené laboratoře i kvalitní týmy humanitně orientovaných vědeckých pracovníků, dosahujeme výborných vědeckých výsledků. Svým významem přesahuje naše univerzita liberecký region a v některých případech i Českou republiku. Hlásí se k nám lidé z celé České republiky, ze Slovenska, máme téměř pět set zahraničních studentů. I přes pokles demografické křivky si udržujeme stabilní počet studentů a co je důležité, naši absolventi se dobře uplatňují na trhu práce.

Mám radost z toho, že naše univerzita patří ke kvalitním a uznávaným školám. Stejnou radost ale mám z toho, že se na naší univerzitě probudil studentský život. Nikdo studenty k ničemu nenutí, nikdo jim neříká, jak co mají dělat, a oni sami organizují zajímavé akce. Někdy jsou to akce veselé a recesistické, jako studentské Vánoce a studentský jarmark, ale zvládli i společenské na organizaci náročné akce, jakými byly reprezentační univerzitní ples, beseda s ministrem školství nebo akce pro veřejnost Univerzita dokořán. Na svém kontě mají akce, ve kterých se odráží jejich zodpovědnost, lidskost i pochopení společenských souvislostí. Mám na mysli například jejich vzpomínkový koncert k uctění památky Václava Havla nebo výzvu k darování kostní dřeně pro nemocnou kolegyni a příkladnou registraci v registru dárců kostní dřeně.

Kulaté narozeniny jsou obdobím setkávání, vzpomínání i plánování. U příležitosti našeho jubilea jsem se setkal s řadou významných osobností, udělil dva tituly doctor honoris causa a několik medailí lidem, kteří se přičinili o rozvoj naší univerzity. Stiskl jsem si ruku s prvními absolventy, kteří promovali v roce 1958 a vzpomínali na staré časy. Těší mě, když slyším, jak hezky hovoří o své Alma Mater a jaký mají přehled o dění na univerzitě.

Stejně tak mě ale dojíká, když tisknu ruku malým absolventům naší Dětské univerzity, kteří mně při předávání diplomů, stylizovaném do podoby skutečné promoce, slavnostně slibují, že budou mít ve vážnosti naši univerzitu. Péče o technicky nadané děti, hledání talentů a povzbuzování jejich zájmu o technické obory je nedílnou součástí naší filosofie. Když přijímám slib těchto dětí, představuji si, že za několik let budou u nás promovány při skutečném obřadu a rozšíří řady našich vědeckých pracovníků.

Kulaté výročí je i dobou gratulací a přání. Přeji naší univerzitě, aby pokračovala ve svém pozitivním vývoji, aby měla stále dostatek kvalitních studentů, absolventů a vědeckých pracovníků. Máme do budoucna dobře nakročeno. Ať nám to vydrží.

Zdeněk Kůs | rektor TUL

PŘED ŠEDESÁTI LETY

se to konečně podařilo

O zřízení vysoké školy v Reichenbergu se vážně diskutovalo už v polovině 19. století, v době silící průmyslové revoluce. Vysoká škola zde byla založena ale až o sto let později.

PŘÁNÍ NĚMCŮ SE SPLNILO AŽ ČECHŮM

Liberec se závratně se rozvíjejícím textilním průmyslem vyrostl v polovině 19. století po Praze v druhé největší město Čech. Osvícený liberecký Živnostenský spolek si byl vědom toho, že rozvoj průmyslu a s ním i rozvoj společnosti v regionu vede cestou vzdělání. Jeho návrhům na založení polytechnického institutu v Liberci však nepřála situace po revolučním roce 1848. Neuspěly ani pozdější návrhy na přesunutí pražské německé techniky do Liberce, které už poznamenala stále citelněji vyhrazená nacionalizace mezi českým a německým obyvatelstvem. Projevila se i rozdělením pražských vysokých škol na českou a německou část a město Liberec jako nejvýznamnější pohraniční centrum usilovalo právě o přesun německého vysokého školství z Prahy na sever Čech. Během první republiky tlaky na přesun německé vysoké školy z Prahy do Liberce sílily, ale československá vláda jim odolala.

Po druhé světové válce byla situace příznivá pro regionální školství. Tisíce vysokoškoláků, kterým válka znemožnila studium, chtělo ve vzdělávání pokračovat a sílily také hlasy volající po decentralizaci školství z Prahy a Brna. Významným podnětem pro zakládání vysokých škol technického zaměření byla počáteční snaha režimu orientovat československé hospodářství na těžký průmysl a strojírenství, kde ovšem chyběli kvalifikovaní odborníci. Nápad na založení vysoké školy v Liberci podporovaly vládní i krajské komunistické orgány, které v tom spatřovaly možnost, jak posílit hospodářský a kulturní význam nově osidlovaného města.

Už krátce po válce bylo proto v Liberci otevřeno konzultační středisko ČVUT. Nově přijatým zákonem o vysokých školách v roce 1950 pak stát otevřel pole pro zakládání nových škol, které se mohly spolehnout na státní podporu. Hned v následujících letech bylo založeno šest vysokých škol technic-

kého zaměření. Kromě Liberce byly založeny technické školy také v Ostravě, v Plzni a v Pardubicích. Obnovena byla také brněnská technika.

Liberecko, ve kterém se odsunem Němců proměnilo 90% obyvatelstva, se mělo podle státních záměrů orientovat na textilní strojírenství a automobilový průmysl. V tradičním textilním průmyslu měl Liberec silné zázemí ve Výzkumném ústavu textilní technologie, který existoval od roku 1951. Automobilový průmysl v regionu měly nastartovat nově založené Liberecké automobilové závody (LIAZ) s výrobou nákladních vozů v Jablonci, Liberci a Mnichově Hradišti.

TANDEM KOŽOUŠEK-DRÁB

Propojení s pražskou technikou bylo v prvních letech existence liberecké vysoké školy zásadní. Na strojírní fakultě ČVUT skládali přijímací zkoušky první liberečtí vysokoškoláci, z ČVUT přišlo do Liberce několik špičkových mladých asistentů. Na sever Čech následovali prvního rektora vysoké školy strojírního profesora Josefa Kožouška. Do liberecké školy je lákalo zaměření na automobily, volnější pole pro vědecké bádání v nově vznikající instituci a zásadní byla také „úleva“ z části vojenské služby.

„Rektor Kožoušek si při zakládání školy vymohl, že asistenti, kteří půjdou učit do Liberce, budou moci absolvovat velkou část vojenské přípravy s námi studenty při škole a pak půjdou jen na zkrácenou vojenskou službu. To se ukázalo jako velké lákadlo,“ vzpomíná Pavel Jelínek, jeden z prvních libereckých vysokoškolských studentů.

Rektor Kožoušek byl už tehdy ve svých čtyřiceti letech přední odborník na spalovací motory, vystudoval brněnskou techniku a do Liberce přišel ze Slovenské vysoké školy technické v Bratislavě. Na severu Čech vytvořil se svým

V posluchárně seděli celý semestr až do večera, v květnu ale s majálem a studentskými mumraji neváhali vyrazit do ulic.

asistentem Vojtěchem Drábem, pozdějším druhým rektorem vysoké školy strojní, organizačně velmi schopný tandem. Zatímco rektor Kožoušek zajišťoval personální obsazení školy, Vojtěch Dráb zařídil první učební prostory i ubytování pro asistenty a studenty. Tým jejich spolupracovníků byl mladý a plný odhodlání.

Prvním zázemím univerzity byla dnešní budova A v Hálkově ulici, která vznikla v meziválečném období pro potřeby gymnazijní výuky, opravné maturity v ní probíhaly ještě v srpnu 1953. Pak už se objekt začal rychle měnit na sídlo vysoké školy. Sídlo rektorátu, dvě velké posluchárny, učebny i pracovny pedagogů a asistentů, v podkroví vzniklo několik mansard pro asistenty. To vše se stihlo za několik měsíců, od května 1953, kdy profesor Kožoušek a inženýr Dráb přijeli do Liberce s novým posláním poprvé. Času bylo málo a začátky prvního akademického roku byly improvizované.

„Vyplňovali jsme indexy a nad námi na štaflích natírali malíři stropy,“ vzpomínají další z prvních studentů vysoké školy Jaromír Gazda a Jiří Svoboda.

Škola měla být původně fakultou pražské techniky, rektor Kožoušek ale dokázal hned od začátku prosadit vznik samostatné vysoké školy. Vládním usnesením byla potvrzena až v listopadu roku 1953, den zápisu byl však už prvního října.

Tento den přijelo do Liberce 259 nových studentů, mezi nimi pět dívek a také již první posluchači ze zahraničí – dva Korejci. Přijímací zkoušky dělali všichni uchazeči právě na ČVUT v Praze, to že mají nastoupit svá studia do nové školy v Liberci, se většinou dozvěděli až z dopisu s vyjádřením o výsledku přijímacího řízení. Studenti ze vzdálenějších míst přijížděli tehdy na podzim roku 1953 do Liberce vůbec poprvé.

Nová kolej v Třebízského ulici pojala dvě stovky studentů.

„Dostal jsem dopis, že mě přijali do nové školy v Liberci. To jsem ani nevěděl, kde Liberec je. Našel jsem si ho na mapě, pak si na nádraží zjistil spoj. Bylo to po dráze 407 km! Vyjžděli jsme před půlnocí z Kopřivnice a ráno v deset jsme dorazili do Liberce,“ vybavuje si svou první cestu do studijního města Jaromír Gazda.

To, že v jejich městě sídlí vysoká škola, nevěděli ze začátku ani sami Liberečané. *„Ptali jsme se lidí, kde je vysoká škola. A oni na nás koukali, jako bychom se snad pomátli. Ani policista to nevěděl,“* popisuje okolnosti svého vstupu do města Liberce Jiří Svoboda.

V prvním roce měla škola šest kateder, jednoho profesora, jednoho docenta, šest odborných asistentů a jedenáct asistentů. Prvním nově jmenovaným profesorem liberecké univerzity byl František Křístek, kterého ministr jmenoval v září roku 1954, o rok později byl jmenován zástupcem profesora Oldřich Meduna a docenturu získal Jiří Mayer. S výukou pomáhali externě odborníci z jiných škol, především z ČVUT a z Karlovy univerzity, rektor Kožoušek byl úspěšný také v získávání lidí z průmyslové sféry.

Škola nabízela studijní specializace na zemědělské stroje a zařízení pro sklářství a lehkou keramiku, dále specializaci na spalovací motory, na strojírenskou technologii a čtvrtým zaměřením byl konstrukční a technologický směr orientovaný na textilní průmysl a mechanickou technologii textilní. Od počátku chtěl rektor Kožoušek rozšířit školu o fakultu textilní, to se mu podařilo o několik let později – v roce 1960.

MARXISMUS, DESKRIPTIVA A VOJENSKÁ PŘÍPRAVA

První studenti bydleli a stravovali se na kolejích v Zeyerově ulici v jedné z budov internátu zdravotní školy (dnes v této budově sídlí domov mládeže). Běžně tehdy i několikrát za den přecházeli dvoukilometrovou trasu

Vojenská příprava neprobíhala jen v lavicích.

mezi sídlem školy v Hálkově ulici a kolejemi a nachodili tak denně i dvanáct kilometrů. Tuto nevyhovující situaci rektor Kožoušek a jeho asistent Dráb řešili už před začátkem prvního akademického roku – v létě roku 1953 se proto začalo s výstavbou studentských kolejí blíže školy v Třebizského ulici (dnes sídlo městské policie). O rok později v nových kolejích se společenskou místností, menzou a sídlem lékaře bydlelo přibližně 200 studentek a studentů.

Slavnostní zahájení prvního akademického roku se konalo ve čtvrtek 1. října dopoledne v Severočeském muzeu v Liberci. „Rektor Kožoušek nám po slavnostním zahájení oznámil, že výuka začne odpoledne. První přednášku naší skupiny měl inženýr Vojtěch Dráb. V posluchárně A1 bylo tehdy úplně nabitó,“ vybavuje si první den svého studia Jaromír Gazda.

Studium v 50. letech by si dnešní studenti asi jen těžko dokázali představit. „Škola byla od 7 do 17 hodin, šest dnů v týdnu. Ráno a dopoledne byly většinou přednášky, odpoledne cvičení a večer tak do sedmi, do osmi tzv. povinné konzultace,“ vypočítává docent Gazda.

Večerní povinné konzultace byly v obnovovaném vysokém školství především prostředkem pro srovnání různé úrovně znalostí studentů. Absolventi gymnázií, průmyslových a jiných středních škol i lidé z dělnických přípravků měli rozdílnou úroveň vzdělání v základních technických předmětech jako matematika nebo deskriptiva.

Jeden den v týdnu připadl také na tzv. vojenskou přípravu studentů. Tu zajišťovali tři zaměstnanci vojenské katedry, která vznikla hned v říjnu roku 1953. „Měli jsme štěstí, v Liberci na škole jsme totiž dělali přípravu na vojenské letecké techniky a u letectva, to byla ta nejvyšší technika,“ podotýká Jaromír Gazda.

Hned v prvním roce liberecké vysoké školy byla také zahájena výuka předmětu marxismus-leninismus. „Tvářilo se to jako vůbec nejdůležitější předmět celého strojírenského studia. Snažili se nám tam vtouct do hlavy bolševický výklad dějin. K tomu připadalo na dvě hodiny v týdnu samostudium marxismu-leninismu, na to byla vyhrazena učebna a stávalo se, že někdo přišel a udělal prezenčku,“ říká Jiří Svoboda.

Podle jeho názoru vysokou školu právě kvůli takovým praktikám tehdy prodchla „atmosféra strachu“. Jiní studenti-pamětníci vzpomínají na 50. léta tak, že „politiku ve škole až na přednášky marxismu-leninismu nikdo moc neřešil“. Sám rektor Kožoušek byl znám tím, že i ve své četné korespondenci na ministerstvo a místa nejvyšší se co nejvíce zdržoval nadbytečných dobových frází.

NADŠENÍ VE SPORTU I NA REKTORÁTU

V 50. letech bylo studentů podstatně méně než dnes, všichni ale byli strojaři, měli daný společný rozvrh i termín zkoušky. Většinu času tak trávili společně ve škole nebo při přípravě na kolejích a velmi rychle navazovali přátelské svazky. Skvělým katalyzátorem mezilidských vztahů byl také sport. Hned na podzim roku 1953 byla při vysoké škole založena Tělovýchovná jednota Slavia. Prvními slávistickými oddíly byly lyžařský oddíl a oddíly basketbalu a volejbalu, všechny tři fungují dodnes a slaví tak letos spolu s univerzitou 60. výročí. Na podzim prvního akademického roku vznikly také oddíly kopané a ledního hokeje, které už ovšem zanikly, a postupně se přidávaly další. Jednotlivé sporty si navzájem měnily pozici výsostného postavení v rámci Slavie.

„V prvních letech byl ale jednoznačně nejspěšnější oddíl lyžování. Hned z kraje do něj vstoupil také student Kurt Hennrich, který roku 1956 dojel na olympiádě v Cortině d'Ampezzo na sedmém místě ve sjezdu,“ zdůrazňuje Josef Lánský, který lyžaře vedl od počátku Slavie plných 35 let, a dodává, že Hennrich je dodnes držitelem nejlepšího českého umístění ve sjezdu v kategorii mužů. O sport byl tehdy mezi studenty obrovský zájem. Potvrzuje to jeden z prvních studentů a také jeden z někdejších předsedů Slavie Jaromír Gazda: „Všichni jsme sportovali. Po válce jsme byli lační po tom, něco dělat a vyzkoušet si to. Plavali jsme, věnovali se atletice, hráli fotbal, hokej, jezdili jsme na lyžích.“ Jeho slova dokládají čísla. Z prvních 259 posluchačů vysoké školy strojní se do Tělovýchovné jednoty Slavie přihlásilo 80 z nich, tj. více jak 30%.

Nadšení studentů nebylo jen devízou sportu, platilo také při studiu a do značné míry bylo odrazem nadšení prvních pedagogů a vedení univerzity. „Za jednu z dobrých vlastností rektora Kožouška považuji to, že uměl motivovat své kolegy,“ neopomněl při univerzitních oslavách 60 let zmínit jeden z prvních asistentů, kteří přišli roku 1953 do Liberce učit, Zdeněk Kovář, pozdější rektor naší univerzity.

Právě entuziasmus, velmi kolegiální prostředí a nikdy neskomírající humor umožnily, aby liberecká vysoká škola překonala obtíže zrodu sofistikované instituce, dokázala obhájit svou existenci a postupně se za 60 let vyvinout v univerzitu tak stabilní, že jen málokoho dnes vůbec napadne uvažovat o dávných časech jejího počátku. V tomto čísle T-UNI 360 to společně udělejme ještě několikrát.

Rozhovor s Jaromírem Gazdou čtěte na str. 8 a 9, Pavel Jelínek vzpomíná na studentská léta na str. 16.

Poznámka: Vycházeli jsme především z textů Almanachu „50 let“ a Almanachu „60 let“ Technické univerzity v Liberci, publikace Založení VŠS v Liberci v roce 1953 autorky Miloslavy Melanové, z knih: Zmizelé Čechy – Liberec (2010), Kniha o Liberci (2006), z dobového tisku a z rozhovorů s prvními studenty VŠS.

VRCHOL OSLAV 60. VÝROČÍ

Slavnostní zasedání Vědecké rady TUL

U příležitosti jubilea naší univerzity udělil rektor Zdeněk Kůs dva čestné doktoráty a dvanáct pamětních medailí Technické univerzity v Liberci.

První akademický rok liberecké univerzity zahajoval v říjnu před šedesáti lety rektor Josef Kozoušek v Severočeském muzeu v Liberci. Právě tam si naše univerzita 29. října připomněla své 60. výročí.

Na slavnostní zasedání přijalo pozvání 15 rektorů z českých i zahraničních vysokých škol, velvyslanec Indické republiky Venkatesan Ashok, ministr školství Dalibor Štys, hejtman Libereckého kraje Martin Půta, biskup litoměřický Jan Baxant a další osobnosti.

Ve svém slavnostním projevu připomněl rektor těžké začátky vysoké školy strojní, která vznikla a rozvíjela se v nesvobodné době mrazivých padesátých let. „Škola se nevyhnula politické masáži v duchu marxistických zásad. Přes všechny překážky ale nadšení prvních učitelů i studentů přinášelo své ovoce. Studentů přibývalo, škola získávala budovy i vybavení a v roce 1960 vznikla nová a dodnes jediná textilní fakulta v Československu,“ připomněl Zdeněk Kůs. Zdůraznil, že díky svobodě, kterou přinesl 17. listopad 1989, se mohla škola dále rozvíjet až do dnešní univerzitní podoby.

U příležitosti 60. výročí od založení Technické univerzity v Liberci předal rektor Zdeněk Kůs titul doctor honoris causa předsedkyni Státního úřadu pro jadernou bezpečnost ČR Daně Drábové. Čestný doktorát jí udělil za dlouholetou pedagogickou činnost, za neúnavnou

propagaci vědy a techniky a za propagaci studia technických oborů zejména mezi středškolskou a vysokoškolskou mládeží. „Nejsem sběratel titulů, ale jsem mimořádně poctěna, že Technická univerzita v Liberci rozhodla, že jsem tohoto titulu hodna. Univerzita má tým nadšených lidí, kteří se snaží, aby technické a přírodní vědy stouply na žebříčku společenského uznání. Je mi ctí, že mohu při tom pomáhat,“ řekla Dana Drábová po převzetí titulu doctor honoris causa.

Titul doctor honoris causa předal rektor Kůs také absolventu fakulty strojní žijícímu v Kanadě Antonínu Martínkovi. Ocenil tak jeho dlouholetou akademickou činnost a mimořádný význam pro spolupráci se zahraničními institucemi i zásluhy o rozvoj mezinárodních vztahů a šíření dobrého jména univerzity v zahraničí. Pan Martínek organizoval pobyty studentů a pedagogů na univerzitách v Kanadě a podílel se i na přípravě a řízení projektu „Transatlantic Exchange Partnership“. Mimo jiné založil soukromý stipendijní fond na podporu stáží českých studentů na kanadských univerzitách. „Vážím si velkorysého gesta liberecké univerzity a jsem si vědom morální zodpovědnosti spojené s udělením čestného titulu. Děláte tady dobrou práci a mohu říci, že absolventi pracující v Kanadě dělají čest svojí Alma Mater. Přeji si, aby Technická univerzita v Liberci byla v brzké době na seznamu světových špičkových technicky zaměřených škol,“ řekl Antonín Martínek.

Rektor TUL udělil také dvanáct pamětních medailí:

Zlatá pamětní medaile :

prof. RNDr. Libor Pátý, CSc.
prof. RNDr. Jan Tichý, CSc., in memoriam

Stříbrná pamětní medaile:

RNDr. Josef Šplíchal, SDB
prof. Ing. Jiří Militký, CSc.
prof. Ing. Radko Kovář, CSc., in memoriam
prof. RNDr. Aleš Linka, CSc., in memoriam
prof. Dr. Ing. Heinrich Theodor Vierhaus
prof. MUDr. Miloš Hájek, DrSc.
Gertrud Dudle & Dipl.-Ing. Bruno Dudle
prof. Ing. Bořivoj Hanuš, DrSc.

Bronzová pamětní medaile:

Ing. Richard Bulíček
prof. Ing. Jaromír Příhoda, CSc.

O den později pořádala slavnostní zasedání vědecké rady také naše jubilující fakulta strojní. Děkan Miroslav Malý během zasedání v hotelu Zlatý lev převzal pamětní medaile Technické univerzity v Košiciach a Strojníckej fakulty Slovenskej technickej univerzity. Docent Malý předal pamětní medaile Fakulty strojní TUL emeritním rektorům a děkanům a zástupcům průmyslové sféry za přínos pro rozvoj technické sféry, medaili z rukou děkana převzaly také dvě desítky prvních absolventů fakulty.

Antonín Martínek přebírá z rukou rektora čestný doktorát.

Gertrud a Bruno Dudleovi.

ROZHOVOR O ZAČÁTCÍCH

Jeden z prvních

Jaromír Gazda byl jedním z 260 studentů, kteří se v roce 1953 zapsali do prvního akademického roku na libereckou univerzitu. Naše otázky proto směřovaly především ke vzpomínkám na začátky vysoké školy.

Pocházíte z Kopřivnice, to je do Liberce kus cesty. Vzpomenete si, kdy jste na sever Čech přijel poprvé?

Velmi dobře si na to vzpomínám. Dělal jsem přijímačky na ČVUT v Praze a dostal dopis, že jsem přijat do nové školy v Liberci. To jsem ani nevěděl, kde Liberec je. Přijali i mou sestřenicí a tři kamarády z Kopřivnice. Vyšli jsme se tedy společně vlakem na zápis. Našel jsem si Liberec na mapě, pak si na nádraží zjistil spoj. Je to 407 km! Vyjžděli jsme před půlnocí z Kopřivnice a ráno v deset jsme dorazili do Liberce. Po deseti hodinách jízdy jsme vystoupili ve velkoměstě! Alespoň takový byl náš první pocit. Všude byla auta, proudili lidé. Ptali jsme se příslušníka VB na cestu, ten ale o univerzitě nic neslyšel. Nevěřil nám, že nějaká univerzita v Liberci vůbec je. Řekli jsme mu adresu a on nám doporučil, ať sedneme na tramvaj. To jsme ale odmítli, tramvají jsme v životě nejezдили. Tak jsme se vydali od nádraží těch sedm kilometrů do dnešní budovy A pěšky i se všemi kufry.

Jak vypadal začátek prvního akademického roku?

V univerzitní budově se vše ještě rychle dokončovalo. Vyploňovali jsme indexy a nad námi dělníci na štaflích natírali strop. V této budově pak také probíhala výuka. Slavnostní začátek roku byl v severočeském muzeu. Nastoupilo nás asi 260 studentů, z toho pět dívek, mezi nimi i má sestřenice.

Kde jste byli ubytováni?

Na začátku jsme bydleli na koleji v Zeyerově ulici. Měli jsme tam snídaně, obědy i večeře. Chodili jsme pak první rok neustále mezi budovou A a jídelnou na koleji. To je taky dost kilometrů. Druhý rok už obnovili kuchyň a jídelnu v budově A. Od třetího ročníku jsme bydleli na nově postavených kolejích v Třebízského ulici, dnes tam sídlí policie a nad vchodem je stále mozaika znázorňující studenta a studentku, s nutnými dobovými proprietami. Pokoje byly na stinné a slunné straně, proto jsme si je tak jednou měsíčně měnili. Ráno se vždycky vyhlásilo rozhlásem, že se budou měnit strany, a následovalo hromadné stěhování přes chodbu na druhou stranu.

Vzpomenete si na první přednášku?

První přednášku měl v posluchárně A1 inženýr Vojtěch Dráb, kterého si rektor Kožoušek vzal do Liberce z Bratislavy. Byl pak po něm i druhým rektorem. V posluchárně bylo úplně nabito. Rád vzpomínám na jeho přednášky,

byly perfektní. Uměl učit, ne nadarmo se o něm říkalo s trochou dobře míněného humoru, že umí nakreslit soustruh jedním tahem.

Bylo studium náročné? Jak tehdy vypadala výuka?

Ze začátku byla výuka vedena trochu ve vojenském stylu. Po příchodu učitele jsme se postavili do pozoru a pozdravili: „Nazdar soudruhu docente!“ a mohli jsme si sednout. Pak někdo podal hlášení: „Soudruhu docente, skupina A se sešla v počtu tolik a tolik studentů...“ Postupně to polevovalo, ale s profesory i asistenty jsme se při příchodu zdravili vždycky. Škola byla od rána do večera, od 7 do 17 hodin, šest dnů v týdnu. Ráno a dopoledne byly většinou přednášky, odpoledne cvičení a večer tak do sedmi, do osmi tzv. povinné konzultace. Ty byly dobré, vždy na jeden večer v týdnu byla vypsána konzultace z jednoho předmětu. Třeba v pondělí to byla matematika, v úterý deskriptiva. Konzultace vedli mladí asistenti, byli výborní, pomáhali nám třeba se složitějšími příklady.

Měli jste hodně zkoušek?

Bylo jich dost už v prvním ročníku, asi pět za semestr. Plus jsme dělali zkoušku z marxismu-leninismu a zkoušku z vojenské přípravy. Byli jsme technici u letectva, za svých studií jsme dokonce dosáhli hodnosti důstojníků letectva. Když se někdo vracel ze zkoušky, tak v okně na Zeyerovce byla vždycky hlídka s pištálkou a z dálky volala: „Tak co, jak jsi dopadl?!“ Vy jste naznačili, že třeba dobrý, a ostatní zajásali. Pak jsme zkoušku rozebírali do detailu na pokojích. Ti, co na zkoušku teprve šli, chtěli vědět hlavně to, na co se ptali zkoušející a jak jsou zadávány příklady.

Součástí vašeho studia byla už zmíněná vojenská příprava, přibližte ji trochu.

To bylo místo standardní vojny. Příprava probíhala jednou týdně jak v učebnách, tak na cvičáku. Tady v Liberci jsme měli štěstí, dělali jsme totiž přípravu na letecké techniky a u letectva, to byla ta nejvyšší technika.

Jaký byl studentský kolektiv? Zdá se, že jste drželi dost při sobě?

Ano, díky tak intenzivní výuce jsme se rychle seznámili. Věděli jsme o sobě, kdo je na co dobrý, a pomáhali jsme si. Že by někdo odmítl třeba druhému vysvětlit nějaký příklad, to se skoro nestávalo. Seznámili jsme se dobře

První absolventi se schází rádi a v hojném počtu.

Smrk za studentem Gazdou dnes sahá až ke střeše budovy A.

i s mladými asistenty, které přilákal rektor Kožoušek z Prahy z ČVUT. Byli to nejlepší absolventi a byli jen o dva tři roky starší než my. Navíc společně s námi chodili na vojenskou přípravu. Velmi rychle jsme se vzájemně poznávali a ty kontakty a přátelství vydržely. Dodnes, po více jak padesáti letech od promoce, když potkám někoho ze spolužáků nebo bývalých asistentů na ulici, tak se pozdravíme i poklábosíme.

V té době byl důležitou součástí studia sport, také jste sportovali?

Všichni jsme sportovali. Bylo to dáno tou dobou. Nezapomeňte, jaký jsem ročník. Kopřivnice se díky Tatře dostala do Sudet. Některé předměty se učily jen německy, např. dějepis, neexistovaly žádné české spolky, ani sportovní. Po válce to byl doslova boom se sportovními oddíly a společenskými organizacemi. A my jsme byli lační po tom něco dělat a vyzkoušet si to. Plavali jsme, věnovali se atletice, hráli fotbal, hokej, jezdili jsme na lyžích. Hodně jsme se věnovali také skautingu. Brzy po našem příchodu na VŠS vznikla řada sportovních organizací, třeba slavná Slavia Liberec, to byl zprvu studentský tělovýchovný oddíl.

Kromě studia a sportu, jak dál jste rozvíjeli studentský život?

Za nás se chodilo na taneční zábavy. Nejčastěji v sobotu nebo v neděli večer, kvůli vytížení ve škole. Znali jsme všechny zábavy po celém Liberci. V Lidových sadech hrál tehdy vyhlášený orchestr Ládi Bareše. Nebo na Střelnici, dnes je to zboženiště pod krematoriumem. Tančilo se i v hotelu Imperial, ve Zlatém lvu i v Hotelu Radnice. Za zoo byl podnik Náš domov, říkalo se mu „U Vopic“ tam byl taky dobrý betonový parket.

Po letech studentského života přišly na řadu státnice. Jak na ně vzpomínáte?

V roce 1958 nás končilo 122. Na státnice jsme šli všichni v jednom termínu. Státnicové předměty nebyly. Na úvod diplomant seznámil komisi se svou diplomkou, pak k ní byla rozprava, to znamená, že každý zkoušející se mohl na cokoli zeptat. K tomu byly ještě státnicové otázky – většinou se dávala obecnější témata týkající se právě té diplomky. Padnout tam ale mohla jakákoliv otázka, i podle zaměření členů komise. Já jsem si neporozuměl s předsedou komise, to byl „císař obráběčů“ profesor Přikryl, a byl jsem už z toho úplně mimo, ale nakonec jsem státnice udělal.

Kam jste šel po studiích?

Chtěl jsem se vrátit do kopřivnické Tatry, vylicitoval jsem si umístěnku mezi kamarády, s nimiž jsem z Kopřivnice přijel. Od třetího ročníku jsem byl ženatý a měl jsem dítě – potřebovali jsme byt. Byty ale Tatrovka neměla, tak mě nemohli přijmout. Profesor Křístek mi nabídl bíanco umístěnku na pozici asistenta na škole, a tak jsem se vrátil do Liberce. Nastoupil jsem jako asistent na katedru obrábění a montáže.

Na univerzitě jste už zůstal, jaká byla vaše akademická dráha?

Se spolužákem a pak kolegou Janem Šálkem jsme se jednak věnovali přípravě výuky, ale také vědecko-výzkumné práci. Mimo jiné jsme zaváděli výrobní poloprovozy – dodávali jsme součástky pro okolní podniky. Profesor Křístek mě nasměroval na broušení, a tak jsem se věnoval dizertačce a tématu fyzikální modelování procesu broušení, habilitoval jsem prací na téma řezivost brusných kotoučů. Vytvořil jsem číselnou hodnotu řezivosti kotouče, to přede mnou nikdo nedělal. Začali jsme se tím zabývat ve vědecké práci pro akademii věd, řešili jsme to pak v součinnosti s nimi jako výzkumný úkol. Ale jen do sametové revoluce. Po ní jsem se musel uklidit, byl jsem totiž členem komunistické strany. Po čase jsem se zase mohl vrátit. Když mi bylo osmdesát, měl jsem poslední přednášku, přišel jsem před studenty a oznámil jim to, studenti na konci přednášky vstali a začali tleskat. To byl krásný moment. S univerzitou jsem stále v kontaktu. Stále působím jako člen vědeckého týmu pod profesorem Loudou, vedu doktorandy a poskytuji konzultace v oblasti teorie broušení kovů. Mám za sebou plodný život a z toho plyne uspokojující pocit.

Děkujeme za rozhovor.

doc. Ing. Jaromír Gazda

***1931, Kopřivnice**

Vyučil se strojním zámečníkem. Při zaměstnání studoval na průmyslové škole strojní. Za dobré výsledky byl doporučen do tzv. dělnické přípravy v Opavě, po roce se jako absolvent dělnického kurzu s maturitou přihlásil na ČVUT, přijali ho a 1. října 1953 nastoupil do vůbec prvního ročníku liberecké techniky. Vystudoval obor strojírenská technologie, studijní zaměření obrábění a montáž. Po promoci roku 1958 nastoupil na univerzitu jako asistent, později odborný asistent, kandidát věd a nakonec docent v oboru teorie obrábění. Je autorem dvou skript z teorie obrábění a spoluautorem monografie Příspěvek k procesu broušení kovů. Žije v Liberci. Organizuje pravidelná setkání absolventského ročníku 1958. „Řídím se mottem Tolstého: Člověk se rovná zlomku, do čitatele dáme to, co skutečně jsme, a do jmenovatele to, co si o sobě myslíme. Čím větší je jmenovatel, tím menší je zlomek.“ Je vdovec, s manželkou Ivou vychoval tři děti.

Staré dobré časy

50. a 60. léta.

Kvíz

Něco o historii Technické univerzity v Liberci už z článků a rozhovorů v tomto čísle T-UNI 360 už víte a její současnost vám také jistě není neznámá, pak máte všechny předpoklady k tomu uspět v krátkém kvízu.

1. Největší investicí v historii Technické univerzity v Liberci byla:

- a) přestavba menzy a bloků F
- b) realizace projektu Centra pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace
- c) vybudování skokanského můstku v 50. letech

2. Fakulta strojní za 60 let své existence předala diplom více jak:

- a) 10.000
- b) 14.000
- c) 21.000 absolventů

3. V dnešní budově A v Hálkově ulici sídlil/o před zřízením univerzity:

- a) Spolek pro zvelebování živností
- b) gymnázium
- c) nic; budova byla postavena pro účely univerzity nově

4. První dva zahraniční studenti na VŠS pocházeli z:

- a) Vietnamu
- b) Ruska
- c) Koreje

5. Student VŠS Liberec Kurt Hennrich je dodnes držitelem nejlepšího československého času v mužské kategorii:

- a) v orientačním potápění
- b) jízdě na saních
- c) ve sjezdovém lyžování

6. Na vývoji nanospideru v týmu profesora Jirsáka se podílel také:

- a) vedoucí oddílu lyžařů TJ Slavia VŠS Liberec v 50. letech Josef Lánský
- b) dnešní univerzitní pedel Filip Sanetrník
- c) nikdo další, tým Oldřicha Jirsáka tvoří pouze profesor sám

7. Od polistopadových dob dodnes naši vědci vyvinuli a zaregistrovali:

- a) přes 150
- b) přes 220
- c) téměř 400 vynálezů a užitných vzorů

8. Zdeněk Kovář:

- a) byl druhým rektorem VŠS
- b) byl závodníkem Rallye Dakar a Rallye Faraonů a polistopadový rektor VŠST
- c) je prorektorem pro vnější vztahy TUL

9. Univerzitní facebookový profil TULky má:

- a) téměř 3000 příznivců
- b) okolo 4000 příznivců
- c) přibližně 5500 příznivců

10. U zrodu liberecké fakulty umění a architektury:

- a) stál Karel Hubáček, autor horského hotelu s vysílačem na Ještědu
- b) odmítl stát Karel Hubáček, autor horského hotelu s vysílačem na Ještědu
- c) stál renomovaný architekt Bořek Šípek

11. Fakulta textilní naší univerzity je:

- a) třetí fakultou, která na naší univerzitě vznikla
- b) stále jedinou svého druhu v Evropě
- c) stále jedinou svého druhu na světě

UNIVERZITA Z NADHLEDU A S NADHLEDEM

Oslavy 60. výročí

Naši univerzitu spojuje s Ještědem řada souvislostí. Když na univerzitě roku 1994 vznikala fakulta architektury, dnes umění a architektury, stál u jejího zrodu Karel Hubáček, autor fenomenální stavby na Ještědě. Od té doby patří unikátní horský hotel s vysílačem k dominantám kraje, to samé lze jistě říci i o Technické univerzitě v Liberci. Symbol Ještědu nosí naše univerzita ve svém logu. A spojuje je i krásné jubileum: univerzita letos slaví 60, stavba na vrcholu Ještědě 40 let od svého otevření. S příznivci univerzity jsme se proto nemohli vydat na výlet jinam než právě na Ještěd. Letos v červnu byly dopolední výprava na vrchol 1012 m vysoké hory k úpatí architektonického Olympu a následující oslavy na nedalekých Pláních zasvěceny připomenutí 60. výročí od založení univerzity, v dalších letech bychom se nahoře mohli setkávat jen tak. Naším studentům, vědcům, pe-

dagogům a zaměstnancům se tak alespoň jednou do roka otevírá možnost podívat se na univerzitu s tolik potřebným nadhledem.

Den před společným výstupem na Ještěd se na univerzitě konalo setkání absolventů. Někdejší spolužáci vzpomínali na krásné, ale i perné chvíle. Řada z nich studovala v době, kdy bylo předepsáno, co si mají myslet, a řada z nich si o tom myslela opak. Přes všechno dobré a zlé se tito pamětníci-absolventi přenesli, vše už mezi sebou mnohokrát prodiskutovali a přišli na univerzitu po letech, po desítkách let znovu. A s sebou přinesli to, za čím mladší stoupají třeba na vrchol Ještědě, nadhled.

Slunce, relax a hudba – TULBand hrál na Pláních opět skvěle.

Vítejte v Liberci – univerzitním městě

Martina Rosenbergová je nejen primátorkou města, ke kterému se naše univerzita hlásí svým názvem, je také naší absolventkou. V čase 60. výročí od založení liberecké univerzity je to dvojnásobný důvod k tomu položit jí několik otázek.

Je pro vás přínosem, že spravujete město, ve kterém sídlí univerzita?

Univerzitu beru jako přidanou hodnotu města. Při žádné prezentaci města nezapomenu zmínit, že máme univerzitu s vynikající historií a díky skvělým úspěchům i slibnou perspektivou. Na univerzitě jsou zastoupeny všechny techniky od tradičních až po ty nejmodernější. Také humanitní a ekonomické obory jsou na vysoké úrovni. Takovýto základ nové univerzity nemají.

V rozhovoru, který jsme spolu vedli letos na jaře, jsme připadli na myšlenku cedulí s nápisem „Vítejte v Liberci – univerzitním městě“, které by po vzoru jiných univerzitních měst vítaly řidiče na příjezdech do města. Nápad se vám líbil, můžeme se tedy na tato označení na příjezdech do města těšit?

Ihned po našem rozhovoru jsem záležitost projednala s kolegy i s pracovníky příslušného odboru. Pověřený pracovník se spojil se zástupcem univerzity, aby společně dojednali další postup. Z univerzity jsme již obdrželi grafický návrh informačních značek „Univerzitní město“, nyní jednáme s příslušnými orgány státní správy, Libereckým krajem a Ředitelstvím silnic a dálnic tak, aby mohlo dojít k realizaci co nejdříve.

V univerzitních městech se studenti aktivně podílejí na dění ve městě, platí to i v Liberci?

Studenti jsou od dění ve městě trochu odtrženi, bydlí na kolejích na Harcově na kraji města a tam také zřejmě nejvíce soustředí své aktivity. Propojenost obyvatel Liberce s děním ve městě je ale obecnější otázka, která přesahuje rámec vztahu město-studenti. Po druhé světové válce zmizelo původní ně-

mecké obyvatelstvo, ve městě se vystřídal skladba celé populace a město ztratilo kontinuitu. Já už mohu s hrдостí říci, že jsem Liberečan, že jsem se tady narodila, ale moji rodiče se sem také po válce přistěhovali. V Liberci žijí teprve dvě generace spjaté s městem.

Kino Varšava by snad mohlo být tím bodem, kde se potká „město“ a jeho obyvatelé? Připomeňme, že prostor kina našel nový smysl díky absolventům liberecké architektury, kteří na sebe vězou studentské kruhy.

Bylo by to skvělé. Jsem ale spíše skeptická. Neobávám se nedostatku úsilí ze strany mladých architektů, spíše mám strach z nezájmu veřejnosti. Určitá pohodlnost dnešní společnosti, konzumní způsob života, neustálý nedostatek času i návyk na anonymitu způsobenou sociálními sítěmi jsou silnými bariérami k setkávání, k prosazování sama sebe, k jistému vyjadřování svých názorů a postojů. Budu jen ráda, když se potvrdí, že to vidím příliš černě.

Jste absolventkou bakalářského oboru naší univerzity, jak se vám u nás studovalo?

Na zdejší univerzitě jsem studovala obor Sociální práce. Zvolila jsem dálkové a snažila jsem se to skloubit s povinnostmi pracovními i rodinnými. Primátorkou jsem se stala několik týdnů před státnicemi, takže to nemělo žádný vliv na studium. Přesto jsem následně zvolila magisterské studium v jiném městě, a dokonce v jiném oboru. Studovat současně při výkonu funkce primátorky bylo velmi těžké. A jsem moc ráda, že už to mám za sebou. Mohu ale alespoň porovnat přístup pedagogů. A na ty zdejší nenechám dopustit.

Intelektuální potenciál plný energie a elánu

V porovnání s univerzitami, které vznikly ve středověku, je ta liberecká sice ještě malé dítě, ale dítě plné energie a elánu.“ Takto vnímá naši univerzitu hejtman Libereckého kraje Martin Půta, s nímž jsme hovořili o možnostech zapojení univerzity do rozvoje regionu.

Najdou se v rozvoji kraje slabá místa, která by mohla univerzita pomoci řešit či odstranit?

Už na prvním setkání s panem rektorem a děkany fakult jsme hovořili o zapojení nápadů, které se na univerzitě rodí, do hledání strategie vývoje Libereckého kraje. V některých oblastech už to funguje. Pan rektor Kůs je například členem Krajské ekonomické rady jako poradního sboru hejtmána. Univerzita je také nově zapojena do Krajské regionální rady, což je orgán, jehož prostřednictvím se budou v podstatě směřovat evropské peníze v novém programovacím období po roce 2014. Míst, kde můžeme spolupracovat, je celá řada. Vnímám především velký intelektuální potenciál, kterého je univerzita nositelem, a věřím, že se ho kraji podaří uplatnit lépe, než tomu bylo dosud. Liberecká univerzita je v porovnání s univerzitami, které vznikly ve středověku, sice ještě malé dítě, ale určitě dítě plné energie a elánu.

Má výzkum na liberecké univerzitě styčná místa s potřebami a poptávkou podniků v regionu?

Kdykoliv s někým z oblasti průmyslu mluvím, nezapomenu propagovat nové výzkumné centrum, které univerzita loni otevřela, a mluvím také o tom, že v tomto centru mohou podniky a univerzita oboustranně výhodně spolupracovat.

Liberecký kraj leží na hranici tří zemí, s jejichž institucemi liberecká univerzita také úzce spolupracuje. Může být tento mezinárodní aspekt univerzitního vzdělávání přínosem i pro kraj?

Jistě, liberecká univerzita je zapojena do projektu trojstranné univerzity Nisa, a také díky tomu, že máme našťastí otevřené hranice, mají mladí lidé možnost studovat v zahraničí. To je pro fungování Evropy jako jednotného hospodářského prostoru velmi důležité. Učíme se komunikovat bez předpokladů a předpojatostí se sousedy za hranicemi. Právě v tomto směru je univerzita velice úspěšná.

Účastnil jste se imatrikulací nového ročníku Dětské univerzity. Je pro budoucnost regionu důležité rozvíjet v dětech chuť po technickém vzdělání?

Jsme průmyslový region, ve kterém technické vzdělání hraje a bude i v budoucnu hrát důležitou roli. Dětská univerzita je výborná forma, jak děti od malička přitáhnout k technickému vzdělání. Ve společnosti stále přezívá pocit, že nejlepší je být ekonom nebo právník, ale naše společnost stojí z velké části na výrobě a nových technologiích, a to jenom s právníky a ekonomy v budoucnosti asi nezvládneme. Je to velký úkol také pro kraj v oblasti středního a základního školství. Vylepšit systém technického vzdělávání tak, aby byl mnohem atraktivnější, než je dnes.

Děkujeme i Vám za rozhovor.

VĚDÍ O NÁS?

Dvě otázky pro Liberečany

Položili jsme lidem v libereckých ulicích dvě otázky. **Co se vám vybaví, když se řekne Technická univerzita v Liberci?** a **Jak dlouho liberecká univerzita existuje?** Vybrali jsme k tomu místo u krajské vědecké knihovny, přímo naproti billboardu, který připomíná letošní výročí univerzity. Měla to být z naší strany nápověda.

Irina, 49 let
Liberec

Je to vysoká škola, která sídlí na Husovce, budovu má taky dole u obchodky, další u Sokolovny. Studují se tam strojní a textilní obory, je tam fakulta pedagogická a architektura.

Jsou to desetiletí. Tak dvě?

Karel Kopáč, 20 let,
Praha

Technická univerzita? Nevím, jsem z Prahy. Neznám moc ani Liberec.

To už vůbec nevím.

Miroslav, 32 let,
Liberec

Studoval jsem tam na ekonomce a měl jsem tam i práci. Je tam architektura, textilka, strojárna, mechatronika. Staví se tam nové budovy zaměřené na nanotechnologie – to je v nynější době asi největší úspěch.

Nějakých 30 let.

Eva Zlesáková, 67 let,
Liberec

Mně se vybaví to, že tam můžou chodit i senioři. Na univerzitě třetího věku můžou studovat obory, jako je malba, bylo tam i paličkování, český jazyk, také dějiny. Chtěla jsem tam chodit právě na kurz paličkování, ale už ho v novém semestru neotevřeli. Jejich nabídku kurzů stále sleduji. Na liberecké univerzitě se věnují nanovláknům, máme tam hodně odborníků na tuto oblast. Víc si teď nevybavím.

Zaskočil jste mě. Možná to bude takových čtyřicet let?

Andrea, 34 let,
Liberec

Vybaví se mi historie, dlouhá historie. Dřív převažovala hodně fakulta textilní, byla propojená i s Textilanou, na Libereckých výstavních trzích se fakulta také prezentovala. Teď převažuje asi spíš pedák. Nejvíc lidí, co znám, studuje právě pedagogickou fakultu. Architektura mě taky v souvislosti s univerzitou napadá, technická univerzita byla, tuším, spojená se SIALem. O nanovlákněch jsem taky slyšela a vím, že tam vzniklo nové centrum, které v tomto oboru pracuje. A z poslední doby je to „mycí pavouk“ na skla.

Vznikla ve 30. až 50. letech minulého století.

Jiří, 48 let,
Liberec

Technika, textil, architektura, zdravotnická škola, ekonomická. Mají tam obory jako marketing, nanovlákná, kybernetika a spoustu dalších oborů. V minulosti byla technická univerzita známá spíš přes strojní zaměření, pak přibýly textilní materiály, v poslední době jsou to spíš nanovlákná a zkoušky různých materiálů. To je důležité, protože o to mohou mít zájem soukromé firmy, které se pak podílejí na vývoji nových materiálů.

Vznikla v 60. nebo 70. letech. 1972? Aha, ten billboard jsem viděl, ale nevěděl jsem, co ta šedesátka znamená. Myslel jsem třeba, že nabízejí 60 oborů.

Milan Filanda, 37 let,
Liberec

Vybaví se mi souvislost s textilním a strojním průmyslem, hlavně nanovlákná, vývojářství, strojírenství, zdravotnictví, pěkná děvčata. Vzdělávání a zázemí pro studenty na špičkové úrovni, ubytování na kolejích je na vysoké úrovni. Je to vynikající škola a má v České republice zvuk.

Docela dlouho. 90 let?

Jan Meizner, 14 let,
Liberec

Já tam chodím na kurzy Dětské univerzity každý druhý týden. Chodím do druhého ročníku aplikované chemie. Minulý rok jsem chodil na biologii. Je tam pěkné a drahé vybavení. Třeba speciální tiskárna. Vždycky nám řeknou, ať dáváme pozor, že by se to nemělo poškodit.

Tipuju desítky let, ale přesněji netuším.

Ani nápověda za zády respondentů někdy nepomohla.

„Studium pro nás byla odpovědnost“

První ročník liberecké vysoké školy nám přiblížil ze svého pohledu také Pavel Jelínek. V rozhovoru vzpomněl vyjímecné přednášející z prvních let liberecké techniky a hovořili jsme také o střetu studentů s tehdejší mocí.

Začíná říjen roku 1953, právě jste nastoupil na univerzitu, kteří přednášející vám utkvěli v paměti?

Měli jsme kvalitní lidi z ČVUT. Tehdejší rektor sem dokázal nalákat mladé asistenty především z Prahy, byli to vynikající lidé a odborníci. Z pedagogů, kteří mi utkvěli nejvíce, je to Zdeněk Kovář nebo docent Nožička. Ten mě jako nováčka velmi zaujal, byl naprostě eso. Měli jsme ho čtyři semestry na matematiku. Z hlavy předkládal precizní matematické důkazy, vůbec všechno přednášel z patra. Jenom jednou jedinkrát, co si pamatuju, se ve výkladu zamotal. Vzpomínám i na pana profesora Mayera, pozdějšího rektora, také výborné přednášky. Učil nás termodynamiku.

Co pro vás studium znamenalo?

Bral jsem studium vážně. Často se říká, že byla jiná doba, ale uvažte sám: Do Liberce se vrátilo z 1500 Židů jen 37! Já mezi nimi. Před válkou žilo v Liberci jen 15% Čechů, po roce 1945 to bylo úplně jiné město než před válkou, obyvatelstvo se proměnilo od základu, poválečná atmosféra byla všelijaká a byla tady na severu dlouho znát. Navíc otec krátce po válce zemřel, matka nás vychovávala sama. Nebylo to lehké, pobíral jsem stipendium, abych mohl vůbec na školu. Studium pro nás byla odpovědnost.

Cítil jste nějaké tlaky kvůli svému vyznání ještě i na vysoké škole?

To nemohu říct. Po válce panovalo všeobecné přesvědčení, že Bůh neexistuje, že nemůže existovat, a to trvalo řadu let. Musím říct, že jsem se k židovství vrátil až dlouho po válce. Měl jsem mezi spolužáky Židy, ale nijak jsem nepraktikoval a nevěnoval se tomu, takže ve škole s tím problém nebyl. Spíš jsem se potýkal s tím, že jsem byl buržoazního původu. Otec sice začínal jako obchodní cestující, ale vypracoval se a založil obchod s textilem a konfekcí a po válce byl krátce jeho spolujednatel. Takže například, když jsem přišel ze zkrácené vojenské služby, kterou jsem půl roku sloužil na letišti v Piešťanech, neměl jsem důstojnickou hodnost jako moji spolužáci, byl jsem jenom desátník v záloze. Později mi hodnost chtěli přiznat, to už jsem ale odmítl.

Problémů v té době měli studenti víc, střet s tehdejší mocí poznal například i majáles roku 1958. Jak to bylo s ním?

Tehdejší moc nechtěla, aby se studenti shromažďovali v průvodech, byla to obojná síla, potenciální nebezpečí, proto si majáles dobře hlídala. Vycítili jsme to a udělali majáles tak trochu navzdory. Bylo to velké! Účastnila se

drtivá většina studentů, lidé ve městě postávali kolem průvodu a mávali nám. Cítili v tom tu kuráž také. Nic takového před tím neviděli, majáles byl v Liberci tehdy poprvé. Šlo se od nádraží na koleje, ty byly tehdy v Zeyerově ulici. Měli jsme masky, na motocyklu seděl kamarád převlečený za indiána, nesli jsme rakev s novou školskou reformou. Prodloužila nám tehdy studium ze čtyř let na pět a půl roku. Byla to legrace. Měli jsme jenom pět spolužaček v ročníku, ty nesly transparent s nápisem „Virgo intacta“, tedy panna neporušená. Byla to slavná událost. I proto asi měla svou dohru. Několik studentů bylo kvůli účasti v majálesu ze školy vyloučeno.

Rok 1958 byl pro vás i posledním studijním rokem, co jste dělal po promociích?

Dostal jsem umístěnou do benešovského podniku Benar, krátce jsem pak pracoval v Libereckých vzduchotechnických závodech a na třicet let zakotvil v libereckém Strojintexu, kde jsem projektoval technologie do textilních podniků v tuzemsku i po celém světě. V roce 1990 jsem navázal kontakty s německými firmami, které dodávaly technologie pro elektrotechnický průmysl, a rozhodl se založit společnost Ermeg. Ta funguje dodnes. Dodáváme materiály a technologie pro elektrotechnický průmysl. Ve firmě pracuji stále, ale vedení jsem předal synovi.

Využil jste znalosti ze školy v praxi?

Díky skvělé přípravě v oblasti části strojů mi to na mé první pozici v Benaru šlo dobře, ne, neměl jsem problémy. Pak jsem trochu odbočil a jako projektant technologií už jsem vyšší matematiku, pravda, nevyužil, ale zapracoval jsem se také rychle. Především díky pedagogům, byla to předválečná generace, tedy lidé velmi otevření, politika se do výuky moc netahala, v tom to bylo v posluchárně poměrně svobodné. Věnovali jsme se učivu; byli to výteční odborníci ve svých oborech, a navíc měli často dar učit. Také byli nadšení do práce, a to nadšení dokázali vyvolat i v nás.

Ze školy jste odešel před pětapadesáti lety. Vnímáte dnes jako Liberečan technickou univerzitu?

Samozřejmě, bydlím blízko kolejí, takže vnímám ty spousty studentů přes rok. I o činnosti univerzity je slyšet, známé jsou nanotechnologie, řada novinek v této oblasti. Myslím, že univerzita se dostává na veřejnost víc a víc.

Děkujeme za rozhovor.

Ing. Pavel Jelínek

Válečné roky byly pro jeho rodinu časem nejistoty a ohrožení, maminka byla Židovka, rodina se proto stěhovala z místa na místo. Absolvoval gymnázium v Nymburku, dělal zkoušky na ČVUT a přijali ho do prvního ročníku liberecké vysoké školy strojní na obor textilní stroje.

*1935, Liberec

Po promoci roku 1958 nakonec na třicet let zakotvil v libereckém Strojintexu, v roce 1990 spoluzaložil firmu Ermeg, která funguje dodnes. Od roku 1995 zastával šest let funkci předsedy Židovské obce v Liberci. Od dětství se zajímá o letadla druhé světové války, o kterých si i dnes s chutí přečte článek nebo knihu. Je ženatý, má syna.

ZNÁME ZPŮSOB, *jak nejlépe zahájit akademický rok*

Hromadně a hlasitě. Univerzita byla na samém konci září dokořán pro všechny, kdo ji chtěli poznat, i pro ty, kteří chtěli strávit odpoledne s hudbou, soutěžemi a atrakcemi. Přišlo vás hodně: mladí i starší, prváci i mazáci, jejich rodiče, zaměstnanci univerzity i jejich děti. Atmosféra byla báječná, za to díky i počasí, které se 29. září ukázalo ve výborné formě.

Raději spolu, pořádně a nahlas, než v koutku a v tichosti.

POMÁHÁME ODKRÝVAT

technické talenty

Často ani nedosáhnou na žezlo, aby mohli přísahat, že budou dobře studovat a že budou rozvíjet své znalosti v oblasti přírodních a technických věd. Nicméně přísahají se vši vážností a svoje úkoly plní velmi zodpovědně. Studenti Dětské univerzity, kterou naše univerzita pořádá letos již počtvrté, jsou velkým potenciálem pro rozvoj technických věd. Jejich nadšení a chuť, s jakou se noří do problémů, dávají tušit, že příští kulaté výročí s naší univerzitou mnozí z nich oslaví jako její řádní studenti. Plná aula absolventů bude hezký dárek k sedmdesátinám.

Naše univerzita vyhledává technicky nadané děti a vytváří jim prostor pro jejich realizaci a rozvoj. Dětskou univerzitu absolvovalo na pět set dětí a do letošního ročníku se jich přihlásilo zhruba dvě stě.

Čím to je, že přes všechna prohlášení, že děti nemají o techniku zájem, naše univerzita nemůže ani přijmout všechny, kteří se ke studiu na Dětské univerzitě hlásí, a má přeplněnou kapacitu i u ostatních technicky zaměřených akcí?

„V duchu myšlenky Jana Amose Komenského, že škola má být hrou, si s dětmi hrajeme na studium na vysoké škole a na vědeckou práci. A ony si hrají s chutí, a přitom poznávají mnoho zajímavého. Dokonce přicházejí na chuť i takovým vědám, jako je matematika, fyzika a chemie, které jejich generace považuje za nudné a zbytečné,“ říká vedoucí projektu Otevřená univerzita Miloš Hernych.

Dětskou univerzitu pořádá Technická univerzita v Liberci v rámci projektu Otevřená univerzita,

na který získala dotaci ve výši 36,5 milionu korun z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. A není to jediná naše aktivita zaměřená na rozvoj technických talentů mezi mládeží. V rámci několika projektů jsme uspořádali již více než 250 akcí, kterých se zúčastnilo přes tři tisíce dětí ze základních a středních škol a také malých předškoláků.

Stovky dětí a dospělých vždy například přivábila na Technickou univerzitu v Liberci a na SPŠSE a VOŠ opakovaná víkendová akce „Putování za vědou a technikou“, která byla plná zajímavých pokusů. Ale také při přednáškách Dany Drábové, předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost ČR, zaplnili malí studenti posluchárnu do posledního místečka. Přitažlivý byl i prázdninový Technický podzim v univerzitních laboratořích nebo technicky zaměřené jarní prázdniny. Také soutěž Kyberrobot si za šest let svého trvání vysloužila slova uznání. Žáci základních a studenti středních škol v soutěži dostávají příležitost projevit svou kreativitu, technický um a své představy, co se dá s roboty udělat a navíc

se učí svoji práci správným způsobem prezentovat. A je skutečně úžasné sledovat, s jakou invencí se dokážou středoškolští studenti, ale i žáci základních škol ponořit do problému, jaké originální a neotřelé způsoby řešení přinášejí.

„Tyto děti nás přesvědčují, že se zájmem o technické obory to není v České republice tak špatné a že často stačí dát jen správný podnět,“ říká rektor TUL Zdeněk Kůs. Důležité podle něj je mimo jiné i to, že se při technicky zaměřené práci děti naučí i férovému jednání, protože poznávají, že v ní nic neošidí. *„Při hře na vysokou školu se také probouzí jejich zvědavost a chtějí poznat podstatu problémů. Možná si také uvědomují, že je dobré se vzdělávat a že k životnímu úspěchu se lenoší dostávají jen v pohádkách,“* řekl profesor Kůs.

Práce s talentovanou mládeží je podle rektora nedílnou součástí filosofie naší univerzity. Univerzita v ní bude podle něj pokračovat i v budoucnu. *„Šedesáté narozeniny naší univerzity mě inspirují k předsevzetí. Kdyby vyschly evropské peníze, najdeme jiné zdroje,“* konstatoval rektor.

Na techniku pohlížejí s čím dál větší důvěrou.

UNIVERZITA DÁVÁ MOŽNOST STUDOVAT JEN NA ZKOUŠKU

Studovat na zkoušku a přitom si „osahat“ obory, které je opravdu baví, mohou vybraní studenti středních škol starší 16 let na naší univerzitě. Pod odborným dohledem osobního mentora mohou poznávat zvolený obor, umožníme jim pracovat v laboratořích na špičkových přístrojích nebo realizovat vlastní projekt.

„Maturanti někdy začnou studovat nějaký obor a později zjistí, že o něm měli zkreslené představy. Odcházejí a začínají studovat něco jiného. Proto jim nabízíme mentoringový program, který jim umožní blíže poznat obor, o kterém uvažují. Kdo se do něj zapojí, může si ušetřit čas i zklamání.“

Univerzita jim přispěje na nákup potřebných součástek či materiálu a zajistí odbornou pomoc. Informace, jak si domluvit jednotýdenní pobyt na TUL, nebo pravidelné docházky v delším časovém období, najdou zájemci na stránkách projektu Otevřená univerzita <http://www.otevrenauniverzita.cz/akce/mentoring2013-14/>.

„Finanční dotace z Evropské unie pomůže realizovat mladým nadšencům i technicky náročnější projekty, na které by peníze neměli,“ říká dále vedoucí projektu Otevřená univerzita Miloš Hernych. Podporu si podle něj zaslouží především nápady konkrétní, jasně a logicky zdůvodněné.

NA PÓDIU

Žil s absolventy 20 let

Deset rektorů postupně stanulo v čele naší univerzity za její šedesátiletou historii, pět z nich provázel při promocích a ceremoniích univerzitní pedel Gerhard Geisler.

Žezlo třímal v ruce od roku 1988, tedy od posledního předlistopadového rektora Bohuslava Stříže, do roku 2010, kdy provázel současného rektora Zdeňka Kůse. Zeptali jsme se zkušeného pedela na to, jak se proměňovaly promoce za dvacet let, kdy byl jejich aktérem, i na to, jak se k žezlu a taláru dostal.

Kdo vám žezlo a zkušenosti pedela předával?

Nikdo. Vodítkem mi byla videokazeta s jedněmi promocemi a zbytek jsem se doptal před promoci. S každou další promoci jsem postupně sbíral střípky a zlepšoval se.

Předchůdce vás nechtěl nebo nemohl zaučit?

Nikdy jsem po tom moc nepátral, ale syn pedela, který byl přede mnou, snad emigroval do Ameriky a jeho otec tak musel skončit. Víím jen, že tehdejší kvestorka někoho sháněla jako pedela docela narychlo. Na okolnosti jsem se tehdy neptal.

Být pedelem byla pro vás pocta nebo jste to bral spíš jako úkol nebo povinnost?

Ne, povinnost to nebyla. Bavilo mě poznávat lidi, které jsem kolem promoci potkal. Každý z rektorů a prorektorů k tomu přistupoval jinak. I rektor se musí na promoce nějakým způsobem vyladit. Například pan Kovář přistupoval k promoci s nadhledem a vtípem. Na to rád vzpomínám. Když se promoci nemohl účastnit přímo na pódiu, vidával jsem ho občas vzadu v hledišti. Chtěl být u toho alespoň jako divák.

Asi i pedelové mají prostor na osobité pojetí. Jak jste úlohu pedela pojal vy?

Pedel nemůže být vosková figurína. Pedel musí být v tom, musí se do toho ponořit. Uvolnit se, hlavou sledovat příchodího a doprovodit ho pohledem. Alespoň tak jsem to dělal já. Pedel musí žít na pódiu s těmi absolventy.

Byl jste jediným univerzitním pedelem, s nikým jste se nestřídal?

Když jsem začínal, byly jenom dvě fakulty, pak ale začaly přibývat. Když byly čtyři, býval jsem už dost unavený a začal jsem někoho k sobě hledat. Sehnal jsem Petra Jerjeho z katedry energetických zařízení a střídali jsme se. Pak už jsem začal hledat i náhradu za sebe. Pedelové si hledají pokračovatele sami. A já našel pana Zajíce. „To by mě mohlo bavit,“ řekl a to pro mě byla věta vítězná. Přinesl jsem mu taky kazetu a začal s námi chodit na promoce, aby se přiučil přímo na místě. Pak už převzal žezlo a já ještě stál v zákulisí tak, aby na mě viděl a nepromarnil třeba okamžik, kdy má vstát.

Byl jste pedelem 22 let, zažil jste promoce za bývalého režimu i promoce polistopadové éry, proměnily se za tu dobu v něčem podstatném?

Promoce se liší především projevy zástupců univerzity, které celé události dodávají atmosféru. Po roce 89, jak se proměňovala polistopadová společnost, se v projevech více objevovaly věty jako „musíte se snažit najít uplatnění na trhu práce, musíte se snažit v konkurenčním prostředí“ apod. Do té doby měl každý absolvent místo jisté. A ano, od roku 1993 se hrála jen česká hymna, samozřejmě, a později k ní přibyla ještě hymna Evropské unie.

Nestýskalo se vám po těch 22 let po žezlu a taláru?

Ne. Bylo to v závěru pro mě už opravdu náročné a rád jsem si oddechl. Teď jezdím v čase letních promoci pravidelně se ženou na dovolenou, takže to ani moc neprožívám.

Zajímal jste se o historii pedelů, odkud se tento post vzal?

Něco málo jsem se o tom dozvěděl. Pedel vždy býval nějaký domovník nebo správce univerzitní budovy. V dávných dobách snad fungoval i jako prostředník mezi studenty a profesory při případných sporech. Traduje se, že to nemá být akademik, proto jsem svého nástupce hledal také mezi netitulovanými. Pedelství se podle mě přenáší od nepaměti jako staré umělecké řemeslo, z pedela na pedela, ústně a bez příruček.

Děkujeme za rozhovor.

Gerhard Geisler

***1943, Liberec**

Vyučil se kovomodelářem v Liberci, své oblíbené povolání záhy ze zdravotních důvodů opustil, roku 1976 přišel na fakultu strojní liberecké VŠST, pak přešel na fakultu textilní na tehdejší katedru oděvnictví a robotiky (dnes katedra oděvnictví). Dosud zde pracuje jako technik a mechanik, podílí se na údržbě a výrobě přístrojového vybavení dílen a laboratoří a pomáhá také při řešení diplomových úkolů. Dvaadvacet let byl univerzitním pedelem. Mezi jeho koníčky od dětství patří letecké modelářství, přes tři dekády vedl modelářský kroužek a dodnes provozuje rádiově řízené modely. „Postupně jsem opustil motory a přešel k tichému letu, časem k tomu tak člověk dojde.“

EMERITNÍ REKTOR

profesor Zdeněk Kovář

Stál u samého začátku vysokého školství v Liberci. Na vysoké škole strojní začal učit hned v roce 1953 jako čerstvý absolvent Strojní fakulty ČVUT. Ještě s dalšími jeho pěti kolegy ho povolal první rektor Josef Kožoušek.

Je uznávaným odborníkem, který se významně zasloužil o vývoj a inovaci spalovacích motorů pro nákladní automobily Liaz. Redakce strojírenského měsíčníku MM Spektrum mu v roce 2007 u příležitosti jeho 70. narozenin udělila Ocenění za celoživotní přínos rozvoji československého strojírenství a v rámci slavnostního ceremoniálu na Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně ho pak uvedla do Síně slávy našich strojařů.

S naší univerzitou spojil prakticky celý svůj tvůrčí život. Na Vysoké škole strojní v Liberci pracoval jako vedoucí katedry pístových strojů a založil laboratoř spalovacích motorů. Jeho zásluhou škola úzce spolupracovala s podnikem Liaz v sousedním Jablonci nad Nisou. Společně řešili konkrétní technické problémy na stávajících motorech. Pracovníci katedry se pustili i do konstrukce a vývoje dvoutaktního motoru pro nákladní vůz a založili Státní zkušebnu naftových motorů.

Jak tu dobu hodnotí? Báječně tvůrčí doba, která skončila sovětskou okupací a nástupem normalizace. Profesor Zdeněk Kovář tehdy nedobrovolně ze školy odešel. „Trochu jsem soudruhy zlobil a nepodepsal jsem ani souhlas se vstupem okupačních vojsk. Pečlivě mě hlídali a nenechali mě dělat nic pořádného. Tak jsem deset let jezdil nákladákem. Nic jiného jsem nesehnal. Pak jsem dostal místo v konstrukci státního podniku Liaz. Dělal jsem motory a bylo mi tam dobře.“

Po listopadu 1989 se vrátil na akademickou půdu, kterou pomáhal vybudovat. Byl zvolen děkanem fakulty strojní a v červnu 1990 rektorem Vysoké školy strojní a textilní v Liberci. Funkci rektora vykonával dvě tříletá volební období od podzimu 1990 do roku 1997.

Byl na začátku transformace vysoké školy strojní a textilní na univerzitu. „Někdo v tom tenkrát možná viděl jen název s velkým U, jako má třeba Univerzita Karlova. My jsme ale chtěli především přetvořit

tehdejší VŠST s pouhými dvěma fakultami – strojní a textilní – ve významnou univerzitu se širším spektrem vědecké činnosti, rozšířit nabídku technického vzdělání o vzdělání humanitní a zachovat přitom rysy technické školy. Podařilo se to, když jsme založili další fakulty,” říká profesor Kovář.

Co by přál univerzitě k šedesátinám?

„Aby se změnil klíč financování vysokých škol tak, aby nemusela nabírat kvůli státnímu příspěvku více studentů, než na kolik stačí síly pedagogického sboru, a mohla si mezi uchazeči více vybírat. Aby už nikdy nemusela čelit politickým tlakům. Aby v těch nově vybudovaných kvalitních prostorech pracovali schopní lidé a špičky ve svých oborech a aby se jí dařilo ve svobodném prostředí dál zvyšovat prestiž i za hranicemi České republiky. Aby na ni absolventi vzpomínali s takovou láskou jako moji první studenti a aby ti nejlepší z nich byli ochotní s ní spojit svoji životní kariéru.“

Vedl polistopadovou transformaci ryze technické školy na univerzitu. Zdeněk Kovář na říjnovém slavnostním zasedání Vědecké rady TUL.

Přání k šedesátinám

Antonín Martínek

Doctor honoris causa
Technické univerzity v Liberci

Blahopřeji k šedesátí letům imponujícího pokroku od skromných začátků Vysoké školy strojní v Liberci k dnešní pevně zakotvené a mezinárodně uznávané univerzitě. Přeji univerzitě do dalších let dynamický rozvoj, jehož výsledkem bude zasloužená pozice mezi předními světovými univerzitami technického zaměření. Vycházím z racionálního zhodnocení dosaženého potenciálu a i odvážné představy o další generaci intelektuálních úspěchů. Umím si představit, že v horizontu 15–20 let se liberecká univerzita zařadí mezi 200 nejlepších univerzit technického zaměření ve světě. Moc jí to přeji.

Dana Drábová

Doctor honoris causa
Technické univerzity v Liberci

Technické univerzitě v Liberci přeji, aby nejméně dalších šedesát let byla univerzitou s kladným nábojem. Aby vychovávala mladé lidi pro praktické a poctivé uplatnění v (nejen) profesním životě, aby stále pěstovala otevřeně a kritické myšlení a odvahu k novým nápadům, které na začátku mohou vypadat naprosto nereálně. A aby vždy našla dost učitelů a studentů, kteří se budou navzájem respektovat a mít společný cíl: udělat co nejvíce dobrého pro tuhle zem.

Miroslav Malý

Děkan Fakulty strojní
Technické univerzity v Liberci

Poslání univerzit po staletí připomínané a naplňované usilovnou prací studentů i učitelů, společné bádání a předávání výsledků bylo a je úkolem mistrů a jejich žáků. I na severu Čech od poloviny minulého století. A za tu relativně krátkou dobu šedesátí let provázely vysokou školu časy dobré i horší, období rozvoje, ale i stagnace. Přesto (či proto) je dnes liberecká univerzita oborově rozmanitější, otevřenější i větší, ale bude na budoucích, jak ohodnotí etapu současnou, zda bude patřit k těm úspěšným. Věřím, že ano. Chtěl bych proto poděkovat členům akademické obce za práci pro fakultu i univerzitu a do dalších let a desetiletí jim popřát svobodné prostředí, intelektuální potenciál a odvahu. Zájem mladých studentů i vědců, silná akademická pracoviště a výrazné osobnosti, jejichž práce a odborné kompetence i společenské postoje budou ceněny.

Oldřich Jirsák

Profesor na
Technické univerzitě v Liberci

Jsem o něco starší než naše univerzita. Leccos pamatuji a mám možnost srovnávat. Proto univerzitě k jejímu významnému výročí moc přeji, aby se do naší politiky a společnosti obecně vrátil zdravý rozum. Společenské klima vědeckou prací a výuku rozhodujícím způsobem ovlivňuje. Nestačí mít jenom dost peněz na vědu, je potřeba je rozdělovat podle funkčního systému. Ten systém bohužel dnes nefunguje. Vědce motivuje ke shánění peněz více než k dosahování výsledků, které by byly pro někoho užitečné. Vědci se podle toho chovají a tráví většinu času sepisováním literárních výtvorů s cílem získat granty. Moc si také přeji, aby naše univerzita vychovávala nejen odborně zdatné, ale také charakterově kvalitní lidi.

SERVISNÍ ROBOT NAKROČIL

do komerční sféry

Druhou generaci robotu, který se dokáže pohybovat po skleněných plochách, ocelových pláštích či stěnách z nerezové oceli, představili v létě naši vědci z CxI veřejnosti. Bezdrátově ovládaný ROBOTUL® Vertical Climber 02 váží 48 kilogramů, pohybuje se pomocí 28 přísavek rychlostí zhruba metr za minutu, a to všemi směry, a je schopen nést technologie na mytí oken, kamery či další senzory k odhalení případných závad na pláštích budovy. „Ve vývoji robota na mytí skleněného opláštění výškových budov jsme pokročili natolik, že ho můžeme nabídnout firmám k praktickému využití,“ říká vedoucího vývojového týmu František Novotný. Firmy zájem mají, to prokázal i největší tuzemský strojírenský veletrh v Brně, kde jsme na podzim ROBOTUL® Vertical Climber 02 také představili.

MÓDA TIŠTĚNÁ

ve 3D

Technologie 3D tisku nachází své uplatnění i v módě. Zuzana Hrubošová, studentka fakulty textilní, vytváří pomocí 3D tisku na oděvech grafické plasty inspirované architekturou moderního města, do nichž zakomponovala praktické informace v Braillově písmu. „Lidé se zrakovým postižením si tak mohou přímo z aplikace na oděvu přečíst, jakou má látka barvu, jestli je oděv z průhledného materiálu nebo jak ho udržovat,“ říká Zuzana. Nápad si nechala patentovat, a zároveň navrhla unikátní kolekci oděvů Touch&Go s tímto plastickým designem, se kterou sklídila úspěch na světové přehlídce Men's Fashion Week ve Vancouveru. Do 3D tisku se mohou modelky i obout. Tak jako v případě kolekce obuvi Pavly Podsedníkové Instant Shoe, která se tiskla na naší 3D tiskárně. „Tisk jednoho páru bot trval 18 hodin a celkem se na pět párů bot spotřebovalo 14 kilogramů materiálu,“ vypočítává Petr Zelený z Oddělení prototypových technologií a procesů CxI. V kolekci obuvi Instant Shoe se vydaly modelky na mola říjnové módní přehlídky nejnovější kolekce návrhářky Liběny Rochové. Snoubení nejnovějších technologií a módy to i v tomto případě slušelo.

Má nápady, má elán a má patent. O Zuzaně Hrubošové ještě uslyšíme.

MLADÍ LVI

po desetiletích v galerii

Na výtvarné umění českých Němců první poloviny 20. století se po druhé světové válce téměř zapomnělo. Napravit to chce souborná výstava *Mladí lvi v kleci*, kterou v Oblastní galerii v Liberci uspořádala kurátorka Anna Habánová z katedry historie FP TUL. Kvalita více jak 200 prezentovaných děl je nejpádnějším důkazem toho, že čeští Němci ve výtvarném umění mezi válkami, to nebyl zdaleka jen světoznámý Oskar Kokoschka. Díla Maxe Oppenheimera, Erwina Müllera, Mary Durasové a stovky dalších autorů přitom často ležela zapomenutá více jak 80 let v despotických muzeích a sbírkách po celé republice. Tvorba Němců žijících mezi válkami u nás nebyla nikdy moc dobře zdokumentovaná, a i proto je liberecká výstava ve středoevropském prostoru naprosto výjimečná. Navštivte ji do 31. prosince 2013 nebo se díly českých Němců nechte oslovit prostřednictvím doprovodné publikace z výstavy, která vyšla u nakladatelství Arbor vitae.

ZDENĚK KŮS

obhájil post rektora

Jediný kandidát na rektora stanul před Akademickým senátem TUL. Z 19 přítomných senátorů dalo svůj hlas rektorovi Zdeňku Kúsovi 16. Pokud profesor Kúse jmenuje prezident republiky, začne své druhé funkční období 1. únorem 2014. „Jsem rád, že mohu pokračovat ve své práci. Čtyřleté volební období se může zdát poměrně dlouhé, pro realizaci velkých projektů ale nestačí. Čeká na mne ještě hodně práce, především v investicích. Potom co jsme uvedli do života největší projekt v naší historii, centrum pro nanomateriály, musíme ještě dostavět budovu G a dokončit rekonstrukce dalších objektů. Jsem rád, že naše univerzita je již prakticky bezbariérová, chci ale ještě vybudovat denní klub pro studenty a mateřskou školu, která bude sloužit především dětem našich mladých vědeckých pracovníků i studentů. V plánu mám síť koláren, další parkoviště a máme připravený projekt na kultivaci lesa za budovami C a L. Vznikne zde lesopark vhodný pro procházky, stejně jako na návrší za budovou G,“ připomněl profesor Kúso to, co prezentoval před akademickou obcí ve svém volebním programu.

SPOJENÉ STÁTY

na živo

Jana Horáková z katedry netkaných textilií a nanovláknenných materiálů byla jednou z 38 českých uchazečů, kteří splnili náročné výběrové řízení Fulbrightova programu a vyrazili za oceán. Vybrala si desetiměsíční stipendijní pobyt na Oddělení tkáňového inženýrství se zaměřením na cévy na Michigan Technological University v americkém státě Michigan. „Na katedře jsme loni vypsalí jeden předmět, v němž se vyučují materiály tkáňového inženýrství, na Michigan University mají problematiku tkáňového inženýrství rozdělenou asi na dvacet předmětů. Přednášky budou pro můj obor určitě velice inspirativní.“ Jana Horáková svůj americký pobyt pravidelně glosuje na stránkách zpravodaje T-UNI online. Stačí, když do vyhledávače zadáte *Amerika in vivo*.

Technická univerzita v Liberci poskytuje studium technických, humanitních a přírodovědných oborů. Vedle vzdělávací role se orientuje rovněž na vědu a výzkum a spolupráci s podnikatelským prostředím. Liberecká univerzita dnes patří ke středně velkým školám s bezmála 10 000 studenty, což umožňuje individuální pojetí výuky. Důraz je kladen rovněž na odborné praxe pro studenty, jejich zapojení do aktuálních projektů a získávání kvalitních vyučujících. Pro zájemce o studium pořádají naše fakulty a ústav od listopadu Dny otevřených dveří.

Fakulta strojní je naší nejstarší fakultou. Studenti se zde věnují studiu technických oborů na jedenácti katedrách. Velkou devizou je těsné sepětí teorie s praxí, a to i na mezinárodní úrovni.

Fakulta strojní od roku 1953

Díky komplexnímu záběru se jedná o jedinou instituci svého druhu v Evropě. Fakulta textilní vychovává na osmi katedrách technology a vývojáře, ale i designéry nebo marketéry.

Fakulta textilní od roku 1960

Fakulta studentům nabízí učitelské i neučitelské obory na patnácti katedrách. Jejím krédem je výchova pedagogů, kteří vkládají do učení nejen znalosti a dovednosti, ale celou svoji osobnost.

Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická od roku 1990

Výzkumný ústav vznikl na univerzitě spojením odborných laboratoří technicky zaměřených fakult. Svým záběrem zasahuje činnost ústavu zejména do automobilového průmyslu, do oblasti ekologie a do oblasti materiálového výzkumu.

Ústav pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace od roku 2009

Za 20 let své existence patří díky dynamickému vývoji a zájmu studentů k největším fakultám univerzity. I nadále pružně reaguje na aktuální dění v zemi a poptávku po odbornících v oblasti ekonomiky, managementu, pojišťovnictví a cestovního ruchu. Důraz je při studiu kladen na cizí jazyky, prezentační schopnosti a odborné dovednosti.

Ekonomická fakulta od roku 1992

Ústav zdravotnických studií má akreditovány dva bakalářské studijní programy. Jejich absolventi jsou díky odborníkům a praktickým zkušenostem skvěle připraveni pro nástup do zaměstnání i pokračování ve vysokoškolském studiu.

Ústav zdravotnických studií od roku 2005

Jedná se dosud o jedinou fakultu tohoto typu v ČR. Ve čtyřech výzkumných ústavech vychovává odborníky na rozhraní tradičních oborů strojního, elektrotechnického a informačního zaměření.

Fakulta mechatroniky, informatiky a mezioborových studií od roku 1995

Fakulta sama sebe definuje jako malou, otevřenou a dynamickou školu pro talenty. Kromě studia soudobé architektury nabízí zároveň unikátní studium designu a výtvarných umění. Osobnosti studentů jsou podporovány samostatnými realizacemi, výstavami atd.

Individuální konzultace oboru Vizuální komunikace-digitální média si můžete domluvit předem e-mailem: vizkom@seznam.cz nebo telefonicky: 777 088 668.

Fakulta umění a architektury od roku 1994

SEZNAM ABSOLVENTŮ

1956

INŽENÝRSKÉ STUDIUM

Bauer Ctibor
Bečková Danuše
Brádle Milan
Burda Zdeněk
Cerha Josef
Černý Miroslav
Černý Vojtěch

Absolventi studijní

Endál Jan
Hác Vlastimil
Hejzlar Vratislav
Chocenský Josef
Chytil Miloš
Jekl František
Jirsová Květuše

poslední 2 roky na V

Kobzáň Miloš
Kolář Jaroslav
Kouklík Ivo
Král Aleš
Kučerová Zdenka
Lekeš František
Matoušek Ladislav

diplom byl udělen na

Michálek Josef
Michook Zdeněk
Novotný Josef
Pešek František
Popspíšil Zdeněk
Pospíšil František
Pospíšilová Nadě:

JT v Praze.

Rindt Eduard
Skopový Adolf
Soldát Jaroslav
Sulovský Ladislav
Štump Karel
Talavášek Oldřich
Tesař Ladislav

Tománek Zdeněk
Tomáš Josef
Tvrdlík Josef
Ulrych Jiří
Virgilio Jan
Zahrádka Karel

1958

INŽENÝRSKÉ STUDIUM

Adamec Jan
Adamec Jaroslav
Apltauer Jaromír
Bajzík Josef
Bambas Ladislav
Bareš Ota
Bartoš Josef
Bartoš Ladislav
Bednář František
Bednář Jaroslav
Bělina Vladimír
Bernard Jaromír
Bittnar Jiří
Bradský Zdeněk
Breier Zdeněk
Breuer Jaromír
Cimr Ladislav
Čapla Arnošt
Červený František
Dědek Josef
Ditrich Jiří

Dostál Ladislav
Duda Jan
Fechtnerová Mil
Figalla Zdeněk
Frydrych Dalibor
Gazda Jaromír
Gazdová Dana
Hain Karel
Hájek František
Hajna Otakar
Halama Antonín
Hamza Jaroslav
Hašlar Josef
Henrich Kurt
Hlaváček Robert
Hlušíčka Václav
Holczer Ernest
Hrdina Jan
Hrdlička Alois
Chajněvskij Ivan
Janáček Jaroslav

Jánoši Karol
Jelínek Pavel
Jermolajev Josef
Jílek František
Jíra Miroslav
Jirásek Miroslav
Jirásko Josef
Joukl Josef
Kašpárek Jaromír
Kivičuk Josef
Kmeť Pavel
Koudelka František
Kovaříková Marie
Kraus Arnošt
Kraus Jan
Krejčíř Oldřich
Kříčka Pavel
Kučera Miroslav
Kuchař Zdeněk
Landa Josef

Lanta Jiří
Ludvík Jindřich
Málek Jiří
Matoušek Karel
Meixner Michael
Mencl Josef
Mevald Josef
Mikulášek Alois
Mlynář Josef
Moravec Vladimír
Možný Zdeněk
Najman Josef
Nedoma Vlastimil
Němeček Jaroslav
Nižňanský Jan
Novák Jaroslav
Novotný Ladislav
Nový Daniel
Paulík Josef
Pevný Karel

Pištěk Jiří
Plíva Bohumír
Polauf Zdeněk
Pořízka Josef
Pulchart Josef
Rak Václav
Rataj Jiří
Raud Jan
Rödig František
Rozum Milan
Růžička Jiří
Říha Josef
Smékal Stanislav
Smička Miroslav
Stejskal František
Suchý Jaroslav
Suk František
Sůva Milan
Šálek Jan
Šandera Josef

Tabačav Jaroslav
Trnka Vladimír
Trýzna Jiří
Vaculín Stanislav
Váchal Vladimír
Valášek Karel
Valnoha Adolf
Vavřínek Rudolf
Venený Petr
Vlček Julius
Vodehnal Jaroslav
Vojtěch Květoslav
Výborný Jaroslav
Walach Eduard
Welzel Karel
Zapletal Dušan
Zedník Josef
Zeman Josef
Žabka Stanislav
Žďárský František

SUCHÝ DĚDEK VODEHNAL POŘÍZKA

1959

INŽENÝRSKÉ STUDIUM

An Rjon Zun
Bachtík Jiří
Bárdy Milan
Bartoš Zdeněk
Beck Tomáš
Bednařík Josef
Beránek Ladislav
Bičkoš Milan
Blinka Antonín
Coj Cho Čor
Černý Milan
Červenka Jiří
Čuka Karel
Dejmek Ladislav
Drápel Jiří
Dvořák Jaroslav

Dytrych Josef
Fejfar Karel
Finke Milan
Frejka Miloš
Fröhlich Jan
Gavor Oldřich
Gavrilov Boris
Hána Milan
Hašek Jiří
Hnyk Miroslav
Horák Vladimír
Hruboš Vladimír
Hrutka Antonín
Hruška Vladimír

Karel Václav
Kašpar Jan
Kim Col Hjan
Klápště Miloslav
Kodejš Zdeněk
Konečný Oldřich
Kloubek Jaroslav
Kubias Radko
Kubiček Jaroslav
Kudrnáč Vladimír
Kulda Miloš
Kumorowski St.
Kunz Otakar

Martínek Zdeněk
Mastihuba Ján
Michna Václav
Mikoláš Karel
Nekoxa Pavel
Novotný Jaroslav
Novák Tomáš
Novotný Karel
Patočka Zdeněk
Paulík Oskar
Pípek Milan
Poisel Otto
Poláček Bohumil

Puschenreiter Josef
Richter Jiří
Rutkovský Bořivoj
Ryška Maxmilián
Ryška Miroslav
Snička Vladimír
Staniškin Nikolaj
Stránský Josef
Strečko Jozef
Studený Miloslav
Suchánek Jan
Svoboda Milan
Šebesta Ivan
Šinský Ivan

Šverma Vratislav
Švorc Bohuslav
Taj Zou Su
Ten Ro Za
Tomášková Jan
Váně Mojmir
Ventruba Albert
Viesner Zdeněk
Vít Richard
Vítvar Jiří
Vítvar Libor
Voleský Jiří
Vrba Karel
Wittant Alfred

HRDLIČKA ČAPLA NOVÝ ŠÁLEK

VÝBORNÝ KUCHAŘ – NOVÝ HRDINA

SUCHÝ DĚDEK – PEVNÝ SUK

VODEHNAL JÍRA ČERVENÝ SLUNÉČKO